

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**ЗА МАТЕРІАЛАМИ І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДЛЯ НАУКОВЦІВ,
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ,
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
АСПІРАНТІВ,
МОЛОДИХ УЧЕНИХ**

**25 ЖОВТНЯ 2024 Р,
М. ОДЕСА**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Збірник наукових праць

за матеріалами І Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти,
аспірантів, молодих учених

(25 жовтня 2024 р, м. Одеса)

Рекомендовано до друку вченою радою ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 3 від 31 жовтня 2024 року)

Рецензенти:

Потапчук Т. В. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Сараєва І. В. – доктор філософії, завідувачка кафедри дошкільної і початкової освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Організаційний комітет:

Богущ Алла Михайлівна, дійсний член НАПН України, академік, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Березовська Людмила Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Попова Ірина Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Діхтяренко Станіслава Вадимівна, викладач-стажист кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти: зб. наукових праць за матеріалами I Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 25 жовтня 2024 р. / за ред. Л. Березовської. Івано-Франківськ : НАІР, 2024. 192 с.

До збірника увійшли тези доповідей учасників I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти». У роботах розглянуто освітні технології підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти в сучасному інформаційному просторі; використання освітніх технологій у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти; зарубіжний досвід створення і впровадження освітніх інновацій у систему дошкільної освіти.

Збірник адресовано науково-педагогічним та педагогічним працівникам, здобувачам вищої освіти, аспірантам, молодим ученим, усім, хто цікавиться проблемами сучасної дошкільної освіти.

Матеріали розміщено в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів, їхню відповідність вимогам чинного правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори

Ірина ПОПОВА,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
теорії та методики дошкільної освіти
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», м. Одеса (Україна)
e-mail: popova.ii@pdpu.edu.ua

Ольга ТУГАЄВА,
здобувачка освітнього ступеня магістра
спеціальності: 012 Дошкільна освіта
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», м. Одеса (Україна)
e-mail: tuhaieva.ov@pdpu.edu.ua

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ СТОРІТЕЛЛІНГУ У ФОРМУВАННІ ВМІНЬ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ СКЛАДАТИ ТВОРЧІ РОЗПОВІДІ

Актуальність проблеми. Розвиток зв'язного мовлення дітей посідає одне з чільних місць в освітньому процесі закладів дошкільної освіти. Формування вмінь складати творчі розповіді є одним з важливих напрямків з розвитку монологічного мовлення дітей дошкільного віку і потребує достатньо багатого словникового запасу, композиційних навичок побудови розповіді, уміння точно, цікаво та виразно передавати свій задум. Поряд з традиційними методиками формування вмінь складати творчі розповіді великі можливості має технологія сторітеллінгу, яка за своєю природою спрямована на стимулювання творчих проявів у дітей у процесі мовленнєвої діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Низка вчених досліджувала проблему розвитку зв'язного мовлення у дітей дошкільного віку: О. Білан, Л.Березовська, А. Богуш, Н.Гавриш, Н. Дятленко, Л. Калмикова, О. Кононко, К.Крутій, Т. Піроженко, Т. Постоян, Ю. Рібцун й ін. Учені розробили зміст, завдання, методику формування в дітей дошкільного віку вмінь складати описи, розповіді, міркування та переказувати літературні твори.

Різноманітні аспекти використання технології сторітеллінгу з освітньою метою розкрито у працях Н. Бондаренко, Г. Гич, Л. Зданевич, Н. Гущиної,

К.Крутій, С. Немченко, З. Удич, І. Черешнюк й ін. Дослідження проблеми з формування вмінь у дітей старшого дошкільного віку складати творчі розповіді засобами технології сторітеллінгу не ставала ще предметом спеціального наукового дослідження.

Мета статті. Обґрунтувати та окреслити можливості використання інноваційної технології сторітеллінгу для формування умінь у дітей старшого дошкільного віку складати творчі розповіді.

Виклад основного матеріалу. Лінгводидакти О. Білан, А.Богущ, О.Ворожейкіна, Н. Гавриш, Т. Постоян, М. Пентилук, О. Горошкіна й ін. розглядали зв'язне мовлення як єдине ціле, що узгоджене за змістом та структурою, та складається із пов'язаних між собою елементів.

О. Білан зазначає, що формування зв'язного мовлення відбувається за граматичними законами та законами логіки. Такі розповіді відповідають певній темі, є самостійними та завершеними [1].

У лінгводидактиці усталилась думка, що починати навчання дітей складних форм монологічного мовлення слід у старшому дошкільному віці. Це обумовлено тим, що в цьому віці діти вже володіють певним запасом знань про довкілля і відповідним словниковим запасом, їм доступні для побудови різноманітні синтаксичні конструкції, спостерігаються творчі прояви в мовленнєвій діяльності.

На думку О. Савченко, словесну творчість відносять до найбільш складного виду творчої діяльності дитини. Творчу розповідь характеризують як розповідь, яка вигадана дітьми самостійно, поєднуючи власний досвід, уяву та спостереження, та має емоційне забарвлення переважно позитивного характеру. Ключовими компонентами виступають нові образи, події, персонажі [4].

Н. Гавриш підкреслює, що на словесну творчість дітей впливають сприймання ними творів мистецтва та враження від довкілля. Результатом такої діяльності є складання творчих розповідей, казок. Механізм складання творчої розповіді передбачає обробку інформації, додавання фантазії та

складання безпосередньо творчої розповіді, яка має такі складові елементи: зав'язка, хід подій, кульмінація, розв'язка.

Учена зазначає, що для цього необхідно створити певні передумови, а саме: збагачення життєвого досвіду дітей задля вражень та фантазії; збагачення активного словника, оскільки нові слова потрібні для опису явищ, персонажів, переживань; розвиток навичок структурування розповіді та вигадування (дитина розуміє, що потрібно придумати щось нове, що раніше не відбувалося) [3].

Характеризуючи мовленнєво-творчу діяльність дітей, Н. Гавриш виокремлює такі компоненти: мотивація дитини до створення творчих розповідей; бажання проявляти творчість; уміння послідовно висловлювати думки; уміння користуватися літературними засобами виразності; креативність висловлювання дитини, його унікальність та несхожість з іншими; сприятливість емоційної атмосфери, що надихає дитину на творчість [3].

Дослідження вітчизняних науковців свідчать про те, що старший дошкільний вік є сензитивним періодом для формування вмінь складати творчі розповіді. Але низькі показники розвитку даного виду мовленнєвих умінь дітей свідчать про необхідність використання інноваційних підходів у роботі з формування мовленнєвої компетенції дітей старшого дошкільного віку. До одного із таких підходів можна віднести використання технології сторітеллінгу, популярність якої невпинно зростає, що обумовлено її ефективністю.

Безсумнівними є переваги сторітеллінгу. Цей метод є універсальним та інтерактивним. Всесвітньо відомий італійський письменник Джанні Родарі розповідав про прийоми сторітеллінгу, які допомагають дітям вигадувати розповіді та робити це самостійно. У закладах дошкільної освіти в Італії мала місце гра в оповідача, відповідно до правил якої передбачалось розповідання дітьми вигаданої історії. При цьому вихователь занотовував ідеї дітей, стежив за послідовністю подій. Потім діти ілюстрували свої розповіді.

Н. Бондаренко виокремлює функції сторітеллінгу: ця технологія спонукає та мотивує (завдяки сторітеллінгу людина надихається на створення чогось нового); об'єднує (сторітеллінг сприяє виникненню спільної ідентичності, налагодженню дружніх стосунків); виступає інструментом комунікації; впливає на формування авторитетності лідера та закладає фундамент виникнення спільних переконань; має практичну цінність, сприяє досягненню позитивного результату [2].

Учена також виділяє різновиди сторітеллінгу, деякі з яких активно використовуються в практиці роботи освітніх закладів: пасивний сторітеллінг передбачає розповідання педагога (наприклад, для ознайомлення з новими правилами); активний сторітеллінг, в якому беруть участь і діти (доречно застосувати для засвоєння дітьми знань і умінь) [2].

На думку М. Шморгун, можна виокремити такі види сторітеллінгу: культурний сторітеллінг – це розповіді про правила, прийняті у суспільстві, етикет, моральні устої; соціальний - історії про людей навколо: знайомих, друзів, відомих людей у країні тощо; розповідання міфів та легенд - розповіді повчального змісту, які відображають стародавні події у цікавій формі; історії з несподіваною кінцівкою про містичні події та істоти; сімейний - це історії про родичів, членів родини, далеких предків, історію роду тощо; до дружнього сторітеллінгу відносять історії про події, пережиті разом із друзями, спогади про час, проведений разом; до особистого сторітеллінгу слід віднести історії про власний досвід та події із життя [6].

І. Цьомка рекомендує починати навчання сторітеллінгу зі складання розповідей про реальні події, коли діти знайомляться з головними персонажами та обставинами подій. Далі педагог наводить приклад розповіді та варіанти розвитку сюжету. Наступним етапом є сторітеллінг на теми, засновані на особистому досвіді (про свій день, святкування Дня народження тощо). Саме на цьому етапі діти засвоюють структуру творчої розповіді. Після цього вони долучаються до створення творчої розповіді з наданої теми і з опорою на план-програму (набір опорних слів з предметними картинками:

розповідь про літній день - предметні картинки: сонце, діти, пляж, пісок, море). Спираючись на них, діти розповідають про події, показуючи взаємозв'язки між об'єктами. Педагог допомагає запитаннями, які спрямовані на встановлення зв'язку між подіями [5].

Висновки. Технологія сторітеллінгу містить потенційно великі можливості для формування умінь у дітей старшого дошкільного віку складати творчі розповіді. Професійне та творче використання цієї інноваційної технології може допомогти у зростанні ефективності виконання освітніх завдань з розвитку зв'язного монологічного мовлення дітей у закладах дошкільної освіти.

Література

1. Білан О. І. Художньо-мовленнєва діяльність дітей старшого дошкільного віку. Львів : Проман, 2007. 64 с.
2. Бондаренко Н. В. Storytelling як комунікаційний тренд і всепредметний метод навчання. *Молодь і ринок*. 2019. Вип. 7. С. 130–135.
3. Гавриш Н. В. Розвиток Мовленнєвої творчості в дошкільному віці. Донецьк: Лебідь, 2001. 218 с.
4. Савченко О. Формування у молодших школярів загальнонавчальних комунікативних умінь і навичок. *Початкова школа*. № 10. 2014. С. 6-10.
5. Цьомка І.С. Сторітеллінг у роботі з дітьми дошкільного віку. Всеосвіта. Бібліотека методичних матеріалів. URL: <https://vseosvita.ua/library/stattastoritelling-u-roboti-z-ditmi-doskilnogo-viku-485834.html>
6. Шморгун М. STORITELLING (сторітеллінг) як ефективний метод формування комунікативної компетентності молодших школярів. URL: <http://elar.ippo.edu.te.ua:8080/bitstream/123456789/5736/1/3міст%20посібника.pdf>

Декіна О.

Інноваційні методики та технології у розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку 64

Канарова О., Ю. Собеська.,

Розвиток логічного мислення дітей старшого дошкільного віку засобами технології Дж. Кюїзенера 69

Княжева І.

Особистісно зорієнтовані технології підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до гуманістичного виховання дітей 73

Коваль А., О. Трифонова.

Інноваційні технології логіко-математичного розвитку дошкільників..... 78

Кононенко А.

Сюжетно-рольова гра як засіб формування комунікативних навичок у дітей старшого дошкільного віку 82

Кудрявцева О., С. Інґ.

Інноваційні підходи до формування трудових умінь і навичок старших дошкільників Китаю 87

Лісовська Т., І. Зінько.

Формування творчої особистості дитини дошкільного віку засобами театралізованої діяльності..... 92

Лісовська Т., Г. Майстренко.

Освіта для сталого розвитку як інструмент формування морально-етичних цінностей у дітей дошкільного віку 98

Мамалига Е.

Формування основ етнокультури у дітей старшого дошкільного віку 103

Маліновська Н.

Мультимедійні технології розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку 108

Мірзоян І.

Шляхи формування педагогічної культури батьків 112

Панченко О.

Значення розвивального середовища у формуванні дослідницьких умінь дітей дошкільного віку 117

Попова І., І. Гідіма.

Образотворча діяльність як засіб розвитку творчих здібностей у дітей старшого дошкільного віку 121

Попова І., О. Тугаєва.

Використання технології сторітеллінгу у формуванні вмінь у дітей старшого дошкільного віку складати творчі розповіді 126

Усатенко І.

Сутність логіко-математичного розвитку на етапі дошкільного дитинства. 131

Чекан О.

Іновації в інклюзивній освіті: роль інформаційно-комунікаційних технологій у розвитку дітей з аутистичними розладами 135

Чекан О., К. Диусь.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**«СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»**

**Збірник наукових праць
І Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої
освіти, аспірантів, молодих учених**

25 жовтня 2024 р.

За загальною редакцією Л. Березовської

Формат 60x84 1/16. Папір офсетний.

Друк цифровий.

Гарнітура Times New Roman.

Умовн. друк. арк.11,16

**ВИДАВНИЦТВО
“НАІР”**

Івано-Франківськ, вул. Височана, 18,

Тел. (050) 433-67-93

email: fedorynrr@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

№4191 від 12.11.2011р.

